

KOLLÁR ALBIN

Emlékkép a 90 éve alapított dunakeszi-alagi polgári iskola utolsó tanévéből

Az 1868. évi XXXVIII. törvénycikk rendelkezett a polgári iskolák alapításáról, az iskolatípus feladatairól. A következő évtizedekben nagyvárosainkban sorra jöttek létre ezek az új típusú iskolák.

Dunakeszin, a település műhelytelepi részén, 1919-ben kezdte meg működését az első polgári iskola, amely ötévi működés után, 1924-ben megszűnt. A lélekszámban gyorsan gyarapodó településen nagy igény mutatkozott új polgári iskola létrehozására. Erre, kerekén hetven évvel ezelőtt, 1927-ben került sor. Az intézmény alapítója, tulajdonosa és haláláig, 1930-ig igazgatója Hegyeshalmi Halassy Károly, akinek nem volt anyagi lehetősége önálló iskolaépület létrehozására. Bár a két település polgárai részéről az iskola alapítására nagy igény mutatkozott, erre sem Alag sem Dunakeszi önkormányzata nem szánta el magát, de erkölcsi és anyagi támogatást biztosított az iskola működtetéséhez. Az intézmény huszonegy éves fennállása alatt hat különböző helyre költözött. Legtovább a mai János utcában található, egykori „Bana házban” (ma óvoda) tanulhattak diákjai. A középiskola népszerű volt, hiszen polgári iskolai végzettséggel ipari, kereskedelmi, tanítói, vegyészeti, elektronikai, építési, nyomdászi, fogtechnikusi és minezekhez hasonló pályák felé nyílt továbbtanulási lehetőség. Az első négy tanévben csak fiúk látogathatták az iskolát, de az ötödik tanévtől már koedukált rendszerben folyt az oktatás. A növendékek száma évről évre emelkedett. A tantestület biztosítéka volt a magas színvonalú képzésnek. A diákok az itt szerzett tudásuk, készségeik, élményeik alapján joggal tekintették alma materüknek a dunakeszi polgárit.

Az iskola a nehéz háborús éveket „túlélte”, azonban a két-típusú általános iskolák egyesítéséről szóló rendelet alapján az 1945/46-os tanévben már nem szerveződött első osztály a polgáriban. 1946 augusztusában újabb nagy változás következett be az intézmény életében: a dunakeszi-alagi társulati koedukált polgári iskola egyesült a katolikus elemi iskolával. Két tanév múltán, 1948. június 16-án törvény született az egyházi iskolák államosí-

tásáról. Ez a döntés jelentette a több száz diák számára az életre való felkészítést nyújtó dunakeszi polgári iskola 21 éves történetének végét. Ugyanakkor a két évtizednyi működés értékeinek gazdagsága személyekben, alkotó emberekben, művészekben, mesterekben öltött testet. Ki ne ismerné Dunakeszin Sajdik Ferenc grafikusművészt, Uhrig Zsigmond festőművészt, Szakáll László tanár urat, városunk díszpolgárát, vagy településünk ősi lakosságának köztisztelőiben álló családjait, a Maszárovicsokat, a Szárazokat, a Lászlókat, a Legindieket s a többieket?

A mellékelt kép a dunakeszi polgári iskola utolsó, végzős osztályának diákjairól és a tanáraikról készült. Ezzel a felvétellel emlékezünk a több, mint két évtizeden át erkölcsi-szellemi-lelki értékeket közvetítő jellemformáló „műhelyre”.

A polgári iskola emlékének megidézésében nyújtott segítségéért köszönetet mondok Sajdik Ferencné Könyves Erzsébetnek!

Az iskola 1948-ban végzett tanulóinak valamint tanárainak képe

- (ülő) sor, jobbról: Kleiszner Sarolta, Farkas Vera, Sórédi Magda, Bánfalvi Éva, Zsombóki Magda, Pusztai Márta, Lendvay Anna, Kassai Emma, Holényi Lola, Könyvesi Mária, Serényi Margit, Dubai Jolán, ismeretlen
- (ülő) sor – tanárok, jobbról: Szénási Imréné (magyar nyelv- és irodalom), Mária Violenta nővér (rajz), Süttő Artúrné (német nyelv), Fieszl János esperes, Tanay Béláné (természetrájk), Schneider Anna (matematika), Szász Magdolna (történelem)
- (álló) sor: Hubalik Károly igazgató, Palásti István (tanító), Süttő Ákos, Süttő Nagy László, Veres Pál, Szegedi Imre, Kövesdi Ferenc, Nagy Imre, Belák János, Stoll József, Petrácska Béla, Delia István főtiszteletendő (hitoktató), Szakáll László (énektanár)
- (álló) sor: Mendelényi György, Nagy István, Bartos László, Szlenka Pál, Gonda János, Asztalos Ferenc, László Lőrinc, Rozsnyai József, Gulyás Pál, Szécsényi István

